

Ordblindeundervisning for voksne online

Et samarbejde mellem folkeoplysningen og det offentlige – til gavn for folk med dyslexi

Udviklingen af elæring inden for ordblindeområdet er et logisk skridt, både i forhold til de didaktiske metoder området gør brug af, men også i forhold til geografiske og personlige begrænsninger en del af målgruppen har.

Ordblindeundervisning for voksne online

Et samarbejde mellem folkeoplysningen og det offentlige – til gavn for folk med dyslexi

Opstart

Udgangspunktet for dette projekt var at gøre undervisning for ordblinde mere tilgængelig ved at benytte en onlineplatform. Visionen er at et undervisningsforløb kan tilrettelægges så det kan gennemføres og registreres online. Kravene var først og fremmest at undervisningens kvalitet er forsvarlig, samt at kursisterne kan registreres som fremmødte ved hjælp af teknologien.

Initiativet

Ordblindeundervisning for voksne er et af de felter, hvor der er et reelt grundlag for samarbejde mellem folkeoplysende foreninger og det offentlige. Både det formelle regelsæt og folkeoplysningens tradition for at fokusere på kursistens oplevede læring frem for på formelt målte kompetencer peger på at aftenskoler i mange tilfælde er det logiske sted at placere denne aktivitet. Der er da også en lang række eksempler på at aftenskoler, herunder DOF-medlemmer løfter denne opgave med succes.

Der er imidlertid rum for at udvide dette aktivitetsområde – her tænker vi i første række på at udbyde ordblindeundervisning over internettet, organiseret som eLæring. Der er mange ting, der taler for at dette skridt kan være berettiget. Først og fremmest, så gælder det for ordblindeundervisning som for al anden undervisning at den tidsmæssige og geografiske fleksibilitet, der ligger i onlinebaseret undervisning, altid vil gøre kurserne praktisk tilgængelige for nye brugergrupper. For det andet, så er det vores opfattelse, at den relative anonymitet, der ligger i at kurserne gennemføres som eLæring, vil kunne få nogle med et potentielt behov ud af busken, og dermed dække en gruppe brugere, der ellers risikerer at fravælge de eksisterende, traditionelle tilbud. Endelig er der helt specifikke pædagogiske

Ordblindhed

Ordblindhed er et vedvarende funktionsnedsættelse, som har store konsekvenser for håndtering af skriftsprog (læse, stave og skriftlig formulering). Ordblindhed opleves derfor ofte som et stort handicap. Intensiv undervisning og it-baserede læse- og staveværktøjer er afgørende nødvendige for mennesker med ordblindhed.

Ordblindhed kan også have konsekvenser for andre sproglige områder end det rent læse- og stavetekniske, f.eks. problemer med syntaks i skrift og tale, problemer med formulering i forskellige genrer og problemer med forskellige dele af læseforståelse og faglig læsning. Hertil kommer sociale og psykologiske følgevirkninger af ordblindheden: begrænsninger i forhold til uddannelsesvalg, mangel på selvtillid og et betydeligt større tidsforbrug til alt, der har med læsning og skriftlig formulering at gøre.

Kilde: Ordblindeforeningens hjemmeside,
www.ordblindeforeningen.dk

elementer i ordblindeundervisning, som ganske enkelt bedst gennemføres i form af IT-baseret undervisning, som f.eks. øvelser baseret på gentagelse og visuel genkendelse, og så er skridtet til eLæring logisk at tage.

Ud fra disse ræsonnementer har RKA i nogen tid forberedt sig på at kunne træde ind som fuldgældig og kompetent aktør på denne scene. Vi har sat os ind i formalia såvel som eksisterende pædagogiske og metodiske normer, og vi har sikret os at vi har adgang til de kompetencer og faglige ressourcer, der skal til for at udvikle og gennemføre sådanne kurser på et forsvarligt niveau. Vi har også forhåndsftaler med de relevante offentlige institutioner, der sikrer, at vi kan få en reel placering i markedet.

Didaktiske overvejelser

Set ud fra et læringsmæssigt perspektiv giver det god mening at tilrettelægge ordblindeundervisning som elæring. Øvelser baseret på gentagelse og visuel genkendelse er smart og i nogle tilfælde nemmere at lave online end som klassisk tavleundervisning.

Fordele

Fordelene ved en online læringsplatform er mange. For det første åbner det muligheder for at flere kan få den undervisning de har brug for, for det andet gør det planlægning af lærernes tid nemmere. Derudover er der et element af anonymitet for eleverne, hvilket i forbindelse med ordblindhed kan være en fordel, da mange har levet med det i lang tid og måske har følt sig nødsaget til at holde det skjult. Med en online-læringsplatform, får den enkelte mulighed for at få hjælp, træning og undervisning uden at skulle se en lærer eller andre elever i øjnene. Dermed ikke sagt at der ikke skal gøres brug af mere klassiske undervisningsformer, men denne metode kan være en god indgangsvinkel eller opstart.

Udfordringer

De specifikke udfordringer, vi taler om, handler først og fremmest om, at kravene og forventningerne til offentlig finansieret ordblindeundervisning er meget specifikke, hvilket lægger nogle begrænsninger på metodefriheden for dem, der skal udvikle de tilsvarende eLæringsmaterialer. Der findes populært sagt ikke endnu specialister, der mestrer både ordblindeundervisningens finesser og som samtidig ved, hvordan man producerer materialer til eLæring og skruer et eLæringsforløb sammen.

Den tunge del af dette er helt klart kompetencerne inden for ordblindeundervisning, ikke mindst fordi kravene til disse kompetencer er formelle og ufravigelige. På den anden side set ville det være en katastrofal fejlbedømmelse, at tro at man blot kan give de pågældende en overfladisk indføring i eLæring, og derefter forvente at de selv løser opgaven uden videre støtte. En løsning, hvor professionelle eLæringsdesignere arbejder med at implementere undervisernes kompetence er heller ikke ideel, og vil på længere sigt være alt for bekostelig. Der er derfor behov for at vore undervisere på ordblindområdet bliver klædt ordentligt på til at stå for udviklingsarbejdet, og at de i perioden

frem til, at de første reelle kursusforløb er udviklet, har den fornødne støtte ved hånden til at kunne frembringe materialer på det niveau, som reglerne for ordblindeundervisning forudsætter.

En anden barriere for at kunne foretage elæring og delvis netbaseret undervisning er den onlineplatform der skal til for at kunne udføre og registrere undervisningen. RKA har indledt et samarbejde med It's Learning som leverer en læringsplatform, som tilgodeser de behov vi har listet løbende med udviklingen af projektet. It's Learning har taget ejerskab i udviklingen af vores platform, fordi de har en kommerciel interesse i onlineundervisning af ordblinde. Det er for dem et uopdyrket marked og det har gjort at de har været villige til at indgå et samarbejde hvor vi får noget mere sparring omkring den tekniske opsætning, for at vi til gengæld deler vores erfaringer på området, så begge parter i sidste ende står tilbage og er blevet klogere.

Erfaringer

Et samarbejde på det tekniske område er uundgåeligt med mindre man har medarbejdere der er virkelig teknisk dygtige. Selv med virkelig dygtige teknikere vil det være meget ressourcekrævende og tidskonsumerende at udvikle og kode en online læringsplatform fra bunden.

En god ide inden opstart er at lave en vidensdeling mellem de lærere der står for undervisningen og de mennesker der sidder i administrationen. Dette skal munde ud i en liste hvor alle behov er samlet, så man fra begyndelsen sikrer at alle har de funktionaliteter de har brug for. Dette medfører at man ikke skal lave om i opsætningen for mange gange, men også at alle de involverede har nemmere ved at tage den nye platform til sig.

Derudover skal man i implementeringsfasen gøre sig tanker om hvordan man udruller det nye system. Skal der være en overlapning, så man kører med de gamle systemer og det nye sideløbende eller sætter man en skæringsdato for hvornår man skifter. Undervisere skal have den nødvendige undervisning i en ny platform, så de kan tage den i brug og så de kan hjælpe eleverne til at få det bedste ud af den nye platform.

Perspektiv

Målet er på længere sigt at oprette hold inden for ordblindeområdet som kører helt eller delvist som onlineundervisning. Dette giver nye muligheder for udbredelse, tilrettelæggelse og udnyttelse af ressourcer. Med den nye platform kan vi simpelthen nå længere ud, hjælpe flere og sørge for at den nødvendige undervisning bliver tilgængelig i et omfang vi ikke har set før.

Ydermere arbejder vi i øjeblikket med en ide om at certificere netundervisere inden for ordblindeområdet, således at vi får nogle specialister der har dybdegående viden, ikke kun om ordblindeundervisning, men om online ordblindeundervisning. Dette skulle gerne være til gavn for ordblinde landet over, men også for andre medlemsskoler som i fremtiden vil kunne trække på vores certificerede undervisere. På den måde kan metoden udbredes.